Journal of Police Medicine

Spring 2017; Vol. 6, No. 1: 77-84

Original Article

Comparison of Personality Characteristics and Intelligence of (Male) Committers of Cybercrimes with General Population of Tehran (2016)

Received: 10 August 2016 **Revised:** 3 January 2017 **Accepted:** 18 January 2017

ABSTRACT

Background: today, cyberspace and its crimes have become one of the important issues. Since this field is a new field, there is not enough information about the reasons of commission of such these crimes and criminals' motivation, and there is a lack of information in this field. In this regard, the purpose of the present research is to compare personality characteristics and intelligence of (male) committers of cyber crimes with general population of Tehran, and the research has provided useful information in this field.

Materials and Methods: the present research is a post-event research. The sample size is 120, including 60 committers of cyber crimes and 60 individuals of general popuation. Simple random sampling is used for criminals and random -cluster sampling is used for general population. Instrument of the research is NEO five-factor personality test (shortened version) and Cattell III A IQ test, and data analysis is performed using SPSS17 and descriptive statistics including frequency table, mean, variance and inferential statistics (independent t-test).

Results: findings showed that there is a significant difference between committers of cyber crimes and general population in neuroticism and flexibility scale, and criminals have a higher mean. There is also a significant difference in extroversion and accountability scale, and individuals of general population have a higher mean. There is no significant difference in agreeableness scale. Also, no significant difference is observed between both groups in terms of intelligence.

Conclusion: the results of the research show that in neuroticism scale, disorders are more prevalent among committers of cyber crimes like other criminals. However in extroversion scale, unlike criminals that directly deal with the victim and are more extroverted, committers of cyber crimes are more introverted. Also, unlike some beliefs that committers of cyber crimes are individuals with high IQs, this group is not different from general population in terms of IQ.

Keywords: committers of cyber crimes, personality characteristics, intelligence

Mahdi Karimi Sharafshadeh[1]*
Abolfazl Karami[2]
Mahdi Karami Deh Baghi[3]

[1]MA, Clinical Psychology, Tehran metropolitan Behdad Fateb, Tehran, Iran.

[2]PhD in Psychology, Department of clinical psychology, Associate professor, Semnan Islamic Azad University, Smnan, Iran.

[3]MA, Clinical Psychology, faculty Member of police research organization, Tehran, Iran.

*Corresponding Author:
Mahdi Karimi Sharafshadeh
Tel: (+98) 9124283058
Email:
Sharafshah636@Gmail.com

[Downloaded from jpmed.ir on 2026-10-06]

[DOR: 20.1001.1.22286241.1396.6.1.4.6]

[DOI: 10.30505/6.1.77]

بهار ۱۳۹۶- دوره ۶- شماره ۱- صفحات ۸۴-۷۷

مجله طب انتظامی

مقاله تحقیقی

مقایسه‌ی ویژگی‌های شخصیت و هوش در مجرمین (مرد) جرایم سایبری با جمعیت عادی شهر تهران(۱۳۹۵)

تاریخ دریافت: ۲۰ مرداد ۱۳۹۵ **تاریخ اصلاح:** ۱۴ دی ۱۳۹۵ **تاریخ پذیرش:** ۲۹ دی ۱۳۹۵

مهدی کریمی شرفشاده[۱*]

ابوالفضل کرمی[۲]

مهدی کرمی دهباغی[۳]

[۱]کارشناس ارشد، روانشناسی بالینی، بهداد فاتب، تهران، ایران.

[۲]دانشیار، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان، سمنان، ایران.

[۳]کارشناس ارشد، روانشناسی بالینی، عضو هیئت علمی سازمان تحقیقات ناجا، تهران، ایران.

[*]نویسنده مسئول:

مهدی کریمی شرفشاده

تلفن: ۹۱۲۴۲۸۳۰۵۸(۹۸+)

پست الکترونیک:

Sharafshah636@Gmail.com

چکیده

مقدمه: موضوع فضای سایبری و جرایم مربوط به آن امروزه به یکی از دغدغه‌های مهم تبدیل شده-است. به دلیل جدید بودن این حوزه، در خصوص علل انجام این نوع از جرایم و انگیزه‌های مجرمین هنوز اطلاعات کافی در دسترس قرار ندارد و خلاء اطلاعاتی در این زمینه کاملاً احساس می‌شود. در این راستا این پژوهش با هدف مقایسه ویژگی‌های شخصیت و هوش مجرمین مرد جرایم سایبری با جمعیت عادی در شهر تهران آگاهی‌ها و اطلاعات مفیدی را در ارتباط با موضوع فراهم کرده است

مواد و روش‌ها: این پژوهش، پژوهشی پس رویدادی است. نمونه تعداد ۱۲۰ نفر شامل ۶۰ نفر گروه مجرمین جرایم سایبری و ۶۰ نفر جمعیت عادی بودند، روش نمونه‌گیری برای مجرمین به روش تصادفی ساده و برای جمعیت عادی روش خوشه ای- تصادفی ساده انتخاب شده است. ابزار پژوهش، آزمون پنج عاملی شخصیت نئو فرم کوتاه و آزمون هوش کتل مقیاس ۳ فرم A بوده و تجزیه و تحلیل داده‌ها با spss۱۷ به روش آمار توصیفی شامل جداول فراوانی، میانگین، واریانس و آمار استنباطی (آزمون t) مستقل انجام گردید.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که در مقیاس «روان رنجور خویی» و گشودگی به تجربه بین مجرمین جرایم سایبری و جمعیت عادی تفاوت معنی‌دار است و مجرمین دارای میانگین بالاتری هستند. در مقیاس برونگرایی و وجدانی بودن نیز تفاوت معنی‌دار است و گروه جمعیت عادی دارای میانگین بالاتری هستند. در مقیاس توافق تفاوت معنی‌دار نیست. از نظر هوش نیز تفاوت معنی داری بین دو گروه به دست نیامده است.

نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش نشان داد که در مقیاس «روان رنجور خویی»، مجرمین جرایم سایبری نیز مانند سایر مجرمین دارای شیوع بیشتری از اختلالات هستند. اما در مقیاس برونگرایی، بر خلاف مجرمینی که به طور مستقیم با قربانی در ارتباطند و برونگراترند، مجرمین جرایم سایبری افرادی دورنگراتر می‌باشند. همچنین بر خلاف بعضی از تصورات و اظهارنظرها که مجرمین جرایم سایبری را افرادی با هوش بالا توصیف می کنند، از نظر هوش این گروه تفاوتی با جمعیت عادی ندارند.

کلید واژه‌ها: مجرمین جرایم سایبری، ویژگی‌های شخصیت، هوش

مقدمه

تاریخچه پیدایش جرم به زمان پیدایش بشر بر می گردد. نوع جرایم نیز به تبع پیچیدگی‌های زندگی بشر، پیچیده‌تر شده است [۱]. در عصر حاضر که از آن به عنوان عصر فناوری اطلاعات و ارتباطات نام برده می‌شود رایانه‌ها در مدت کمی به خوبی توانستند جای خود را در تمامی شئون زندگی انسان باز کنند . و این تکنولوژی در دسترس همگان قرار گرفت بنابراین هرکس مطابق اغراض و مقاصد خود از آن سود می‌جست و نتیجه آن شد ، که بعضی از این بهره‌برداری‌ها جنبه سوء استفاده به خود گرفت [۲]. عبارت «فضای سایبر» را

[Downloaded from jpmed.ir on 2026-10-06]

[DOR: 20.1001.1.22286241.1396.6.1.4.6]

[DOI: 10.30505/6.1.77]

Journal of Police Medicine
Spring 2017; Vol. 6, No. 1: 77-84

نخستین بار یک نویسنده به نام ویلیام گیبسون [1] در سال ۱۹۸۴ به کار برده است. به عبارتی می‌توان فضای سایبری را این گونه تعریف کرد: مجموعه‌ای از ارتباطات میان انسان‌ها که از طریق وسایل ارتباطی، مانند کامپیوتر صورت می‌پذیرد . از لحاظ لغوی سایبر به معنی مجازی وغیرملموس می‌باشد. به دلیل اینکه طیف گسترده‌ای از افعال مجرمانه ذیل این مفهوم جای دارند ، ارائه تعریف جامع و مانع و خالی از مناقشه از جرایم سایبری مشکل و چه بسا غیرممکن می‌باشد. به نظر می‌رسد، کامل‌ترین تعریف این باشد: «هر جرمی که قانون‌گذار به صراحت رایانه را به منزله موضوع یا وسیله جرم جزء رکن مادی آن اعلام کرده باشد، یا عملاً رایانه به منزله موضوع یا وسیله ارتکاب یا وسیله ذخیره یا پردازش یا انتقال دلایل جرم در آن نقش داشته باشد» [۳].

براساس اطلاعات موجود اولین جرم اینترنتی در ایران در تاریخ ۲۶ خرداد ۱۳۷۸ به وقوع پیوست. یک کارگر چاپخانه و یک دانشجوی کامپیوتر در کرمان اقدام به جعل چک‌های تضمینی مسافرتی کردند و چون تفاوت و تمایز چندانی بین جرم کامپیوتری و جرم اینترنتی وجود ندارد، عمل آن ها به عنوان جرم اینترنتی محسوب می شد. بعد از این بود که گروه‌های هکر موسوم به گروه مش قاسم و غیره، جرم های دیگری را مرتکب می‌شدند [۴]. از آن تاریخ به بعد جرایم سایبری ابعاد وسیع‌تری پیدا کرده‌اند و از نظر نوع جرم، نوع مجرم ، حجم و کمیت جرم و ابعاد دیگر موضوع، پیچیده‌تر و گسترده‌تر شده‌است و ما هر روز شاهد رشد قارچ‌گونه‌ی جرایم در حوزه‌ی فضای تولید و تبادل اطّلاعات کشور، مثل کلاهبرداری‌های اینترنتی، جعل داده‌ها و عناوین، سرقت اطّلاعات، تجاوز به حریم خصوصی اشخاص و گروه‌ها، هک و نفوذ به سامانه‌های رایانه‌ای و اینترنتی، هرزه‌نگاری و جرایم اخلاقی و برخی جرایم سازمان‌یافته‌ی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی هستیم که نشان‌دهنده اهمیت این حوزه است [۵]. از سویی دیگر، آمار کاربران اینترنتی درایران روز به روز در حال افزایش است، این مسئله اهمیت موضوع را به مراتب بیشتر نموده است. به گفته رئیس پلیس سایبر ،درایران در سال ۱۳۸۹ بیش از ۴۳ میلیون مشترک و۶۰ میلیون نفر کاربر اینترنت وجود دارد. به گفته وی، جرایم رایانه‌ای در کشور رشد ۳,۸ برابری نسبت به سال گذشته داشته‌اند در این بین بیشترین آمارجرایم ، مربوط به جرایم رایانه‌ای بانکی بوده‌است [۶]. این جرایم در سایر کشورها نیز به همین منوال در حال گسترش است. پژوهش یو لو لیائو و همکاران [2] (۲۰۰۶) در کشور تایوان نیز نشان دهنده‌ی این موضوع است . بیشتر مجرمان این پژوهش مرد، جوان، بیکار و با سواد دانشگاهی بوده‌اند [۷].

در بحث ویژگی‌های شخصیتی مجرمین و اینکه چه عوامل شخصیتی ممکن است باعث شود فرد تمایل به انجام اعمال مجرمانه پیدا کند، مطالعات مختلف انجام شده است. نخستین مکاتب فکری براین باور بودندکه عموماً ارتکاب جرم ریشه ارثی دارد.کولی[3] [۸]، با بررسی ۲۰۰۰ مجرم جرائم خشن به این نتیجه رسیدکه ۸۳ درصد از آنها از خانواده‌های خشن والکلی بوده‌اند. فروید خلافکاری را به ضمیر ناهوشیار فردکه به خاطر عقده ادیپ یا عقده الکترا حفظ می‌شود ربط می‌داد. ادلر اصطلاح عقده حقارت را وضع نمود و معتقد بودکه افراد احساس حقارت را با تمایل به برتری جبران می‌کنند. اریکسون بحران هویت را شناسائی کرد. به اعتقاد او افرادی که دچار بحران هویت هستند، رفتاری خارج از کنترل خود بروز می‌دهند [۹]. تحقیقات متعدد زیادی از جمله گلوک[4] [۱۰]، بهرامی نژاد [۱۱]، اسماعیلی [۱۲] و بشر اولادی [۱۳] بر این اعتقادند که مجرمین از نابهنجاریهای روانی رنج می‌برند. اگر چه نمی‌توان بین ویژگی‌های شخصیتی و جرم قائل به رابطه علت معلولی بود اما شواهد مطالعاتی زیادی از جمله مواردی که ذکر شد از وجود رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی با جرم حکایت می‌کنند. با این وجود بیشتر مطالعات گذشته مربوط به جرایم غیر از جرایم سایبری بوده‌اند و به دلیل جدید بودن این جرم هنوز مطالعات و تحقیقات کافی که ابعاد و ویژگی‌های اینگونه جرایم را روشن کنند انجام نگرفته است. لذا ابهامات و خلاءهای زیادی در این حوزه باقی مانده است که هنوز به آنها پاسخ قانع کننده‌ای داده نشده است. این پژوهش با مقایسه‌ی ویژگی‌های شخصیتی و هوش مجرمین جرایم سایبری با جمعیت عادی شهر تهران ، به دنبال آن است تا آگاهی‌ها و اطلاعات مفیدی در این رابطه را فراهم نماید.

[1] William Gibson

[2] You-lu Liao
[3] coly
[4] Gluech

[Downloaded from jpmed.ir on 2026-10-06]
[DOR: 20.1001.1.22286241.1396.6.1.4.6]
[DOI: 10.30505/6.1.77]

مجله طب انتظامی
بهار ۱۳۹۶- دوره ۶- شماره ۱- صفحات ۸۴-۷۷

مواد و روش‌ها

این پژوهش، تحقیقی میدانی– کاربردی و از نظر روش پس رویدادی است، جامعه آماری شامل کلیه شهروندان مرد ساکن شهر تهران و کلیه مجرمین جرایم سایبری شهر تهران در سال ۱۳۹۵ می‌باشد. نمونه شامل گروه مجرمین جرایم سایبری و جمعیت عادی هستند .روش نمونه گیری برای مجرمین به روش تصادفی ساده و برای جمعیت عادی روش خوشه‌ای–تصادفی ساده انتخاب شده‌است. حجم نمونه شامل۶۰ نفر جمعیت عادی با تعداد ۶۰ نفر مجرمین جرایم سایبری می‌باشد. روش اجرا برای نمونه مجرمین با مراجعه پژوهشگر به زندان تهران بزرگ انجام‌شده، به این صورت که کلیه مجرمین جرایم سایبری در زندان شناسایی شده سپس از بین آنها به روش تصادفی ساده تعداد ۶۰ نفر انتخاب شده‌اند. برای نمونه جمعیت عادی نیز ابتدا شهر تهران از نظر جغرافیایی به پنج خوشه شمال، جنوب، غرب، شرق و مرکزی با اماکن مشخص‌شده تقسیم شدند . سپس محقق با اطلاعاتی که از سوابق کاری ، اجتماعی ،اقتصادی و وضعیت تحصیل مجرمین کسب نموده بود مصاحبه‌ای با افراد عادی انجام می‌داد و در صورت همسان بودن ویژگی‌های وی بامجرمین و اطمینان از مجرم نبودن و پس از اعلام رغبت برای شرکت در پژوهش جهت تنظیم پرسشنامه اقدام می‌گردید.

ابزار پژوهش

۱-آزمون طرح پنج عاملی ویژگی‌های شخصیتی[5] نئو (فرم کوتاه) پرسش نامه شخصیتی نئو در سال ۱۹۸۵ توسط مک کری و کاستا تهیه شده بود. در فرم کوتاه این آزمون که ابزار اندازه-گیری این پژوهش می‌باشد صرفا پنج عامل اصلی شخصیت (روان رنجور خویی، برون گرایی، توافقی بودن، وجدانی بودن، گشودگی به تجربه) مورد سنجش قرار می‌گیرد.

۲-آزمون هوش کتل مقیاس ۳ فرم A

این آزمون توسط آر. بی کتل[6] در سه سطح شامل مقیاس ۱ برای کودکان ۴ تا ۸ ساله ، عقب مانده‌ها و بزرگسالانی که در بیمارستان-های روانی بستری هستند . مقیاس ۲ برای کودکان ۸ تا ۱۳ ساله ، بزرگسالانی که کمتر از دیپلم سواد دارند و اکثر کسانی که بیش از ۵۰ سال دارند . مقیاس ۳ برای سطوح بالاتر از دیپلم ، دانشگاهیان و بزرگسالان با هوش ساخته شده است . این آزمون در فرم های A ,B طراحی شده و در این پژوهش از مقیاس ۳ فرم A استفاده شده‌است .

یافته‌ها

جدول ۱: توزیع فراوانی ویژگی‌های جمعیت شناختی پاسخگویان

ویژگی جمعیت شناختی	گویه	جمعیت عادی		مجرمین سایبری	
		فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی	درصد فراوانی
سن	۲۰-۱۱	۷	۱۱,۷	۲	۳,۳۳
	۳۰-۲۱	۲۵	۴۱,۷	۲۱	۳۵
	۴۰-۳۱	۲۴	۴۰	۳۱	۵۱,۷
	۵۰-۴۱	۴	۶,۶۵	۶	۱۰
تحصیلات	دیپلم	۴۶	۷۶,۷	۴۷	۷۸,۳
	فوق دیپلم	۵	۸,۳	۱۲	۲۰
	لیسانس و بالاتر	۹	۱۵	۱	۱,۷
وضعیت تاهل	مجرد	۳۴	۵۶,۷	۴۱	۶۸,۳
	متاهل	۲۶	۳,۴۳	۱۹	۳۱,۷
شغل	آزاد	۲۹	۴۸,۳	۵۷	۹۵
	کارمندی	۲۸	۴۶,۷	۱	۱,۷
	بیکار	۳	۵	۲	۳,۳

نتایج جدول۱ نشان می‌دهد،۷۸,۳ درصد از مجرمین جرایم سایبری دیپلم هستند و ۲۲ درصد دارای مدرک دانشگاهی هستند . همچنین (۶۸,۳) درصد از آنها مجرد می‌باشند . از نظر شغل نیز ۹۵ درصد از مجرمین دارای مشاغل آزاد ، ۱,۷ درصد کارمند و ۳,۳ درصد بیکار می‌باشند.

[5] NEO –FFI
[6] R.B.Cattell

[Downloaded from jpmed.ir on 2026-10-06]
[DOR: 20.1001.1.22286241.1396.6.1.4.6]
[DOI: 10.30505/6.1.77]

Journal of Police Medicine
Spring 2017; Vol. 6, No. 1: 77-84

جدول۲: نتایج آزمون لوین برای نمرات ویژگی‌های شخصیت و هوش

ویژگی ها	F	درجات آزادی۱	درجات آزادی۲	سطح معنی داری
روان رنجور خویی	۳،۵۱	۱	۱۱۸	۰،۰۶۸
برون گرایی	۱،۶۷	۱	۱۱۸	۰،۲۰۴
گشودگی به تجربه	۰،۳۰	۱	۱۱۸	۰،۵۸
توافق	۳،۹۵	۱	۱۱۸	۰،۰۴۹
وجدانی بودن	۰،۱۳	۱	۱۱۸	۰،۷۱
هوش	۰،۰۷	۱	۱۱۸	۰،۶۹

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهدکه آزمون لوین معنی‌دار نیست. بر اساس این نتایج پیش‌فرض همگنی واریانس‌ها در متغیرهای فوق در گروه‌های مورد مطالعه تایید شد. این آزمون برای هیچ کدام از متغیرها معنی‌دار نبود، در نتیجه استفاده از آزمون های پارامتریک بلامانع است.

نتایج آزمون جدول ۳ نشان می‌دهد در مقیاس روان رنجور خویی و گشودگی به تجربه در دو گروه مجرمین و جمعیت عادی تفاوت معنادار است و گروه مجرمین از میانگین بالاتری برخوردار هستند. در مقیاس برونگرایی و وجدانی‌بودن، تفاوت معنادار است و گروه جمعیت عادی از میانگین بالاتری برخوردار هستند. در مقیاس توافق و هوش در دو گروه مجرمین و جمعیت عادی تفاوت معنادار نیست.

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌ها نشان می‌دهد مجرمین عموما فاقد تحصیلات دانشگاهی می‌باشند. این موضوع موافق با بعضی از اظهارنظرها که مجرمین جرایم سایبری را افرادی با تحصیلات بالا توصیف می‌کنند نیست. از نظر شغل مجرمین جرایم سایبری بیشتر دارای مشاغل آزاد بوده‌اند و تنها یک نفر از مجرمین جرایم سایبری دارای شغل کارمندی بوده است از طرفی تنها دو نفر یعنی ۳،۳ درصد بیکار بوده‌اند. نتیجه بدست‌آمده مغایر با بعضی از نظریه‌های جرم‌شناسی اجتماعی است که به اعتقاد آن‌ها بیکاری یکی از علل مهم جرم می‌باشد. در این پژوهش چنین ارتباطی مشاهده نگردیده است. شاید علل گرایش به جرایم سایبری متفات‌تر از سایر جرایم باشد.

نتایج دیگر پژوهش نشان می‌دهد بین شاخص "روان رنجور خویی" در مجرمین جرایم سایبری و جمعیت عادی تفاوت معنی‌داری وجود دارد. به‌نحوی که میانگین شاخص "روان رنجور خویی" در مجرمین جرایم سایبری بیشتر از جمعیت عادی می‌باشد. این نتایج همسو می‌باشد با نتایج بهرامی‌نژاد [۱۱]، نوریک [۱۴] و لیائو [۷] که در این پژوهش‌ها مجرمین دارای مشکلات شخصیتی بیشتری بوده‌اند. فرد روان‌رنجور با داشتن احساسات منفی همچون، برانگیختگی، استرس، خشم، احساس گناه، و احساس کلافگی دائمی و فراگیر ممکن است به دنبال راهی برای تخلیه این هیجانات منفی باشد [۱۵]. در شاخص برونگرایی در مجرمین جرایم سایبری و جمعیت عادی

جدول۳: نتایج آزمون t مستقل برای مقایسه شاخص‌های آزمون شخصیت نئو و هوش در دو گروه

ابعاد شخصیت	گروه عادی		گروه مجرم		نتایج آزمون		
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	T	درجه آزادی	سطح معناداری
روان رنجور خویی	۱۷،۰۷	۸،۴۲۱	۲۶،۶۵	۶،۹۴۷	-۶،۸۰۰	۱۱۸	۰،۰۰۱
برون گرایی	۳۲،۲۳	۸،۲۰۰	۲۴،۳۷	۵،۴۵۵	۶،۱۸۷	۱۱۸	۰،۰۰۱
گشودگی	۲۲،۳۰	۴،۱۹۲	۲۷،۶۸	۵،۲۶۱	-۶،۱۹۹	۱۱۸	۰،۰۰۱
توافق	۳۱،۹۸	۶،۲۱۲	۳۰،۹۰	۶،۰۹۲	۰،۹۶۷	۱۱۸	۰،۰۰۱
وجدانی بودن	۳۸،۲۳	۶،۹۶۱	۳۰،۹۰	۶،۰۹۲	۶،۱۴۱	۱۱۸	۰،۰۰۱
هوش	۹۴،۲۰	۱۰،۹۱۸	۹۳،۱۳	۱۷،۵۹۰	۰،۳۹۹	۱۱۸	۰،۶۹۱

[Downloaded from jpmed.ir on 2026-10-06]
[DOR: 20.1001.1.22286241.1396.6.1.4.6]
[DOI: 10.30505/6.1.77]

مجله طب انتظامی
بهار ۱۳۹۶- دوره ۶- شماره ۱- صفحات ۸۴-۷۷

تفاوت معناداری بوده بطوری‌که میانگین شاخص برونگرایی در جمعیت عادی از مجرمین بیشتر است . این نتایج با یافته‌های پژوهش ساروها [۱۶] که حاکی از این موضوع است که مجرمین جرایم سایبری افرادی درونگرا تر هستند همسو است . درونگراها ارتباطات کمی دارند و وقت کمتری را صرف آن می‌کنند. آنها به استقلال، خوددار بودن و یکنواخت بودن گرایش دارند و نسبت به اکثر افراد از تنها بودن بیشتر احساس راحتی می‌کنند، به همین دلیل برای سرگرم کردن خود به کارهای انفرادی و کارهایی که در خلوت انجام می‌شود گرایش بیشتری دارند و با توجه به اینکه جرایم سایبری در تنهایی و خلوت انجام می‌گیرد و نیازی به برقراری ارتباط با قربانی ندارند . بنابراین این نوع از جرایم بهترین گزینه برای این افراد می‌باشد . نتایج بعضی از پژوهش‌ها نشان می‌دهد مجرمین جرایمی که نیاز به ارتباط با قربانی دارد افرادی برونگرا تر هستند . اما در جرایم سایبری به واسطه شکل انجام جرم ، مجرمین بیشتر درونگراتر هستند، همچنین بین شاخص گشودگی به تجربه در مجرمین جرایم سایبری وجمعیت عادی تفاوت معنی‌داری وجود دارد. به‌نحوی که میانگین شاخص گشودگی به تجربه در مجرمین جرایم سایبری بالاتر از جمعیت عادی است. این نتایج با یافته‌های پژوهش ساروها [۱۶] که در آن مجرمین جرایم سایبری دارای میانگین بالاتری بودند همسو می‌باشد. این عامل به علایقی که شخص مجذوب آنها شده و نیز به شدتی که آن علایق دنبال می‌شوند اشاره دارد. گشودگی به تجربه عنصر مهم خلاقیت است. اشخاصی که در عامل گشودگی به تجربه نمره بالایی دارند کاوش‌گر یا جستجوگر نامیده می‌شوند که مجذوب تازگی‌ها و نوآوری‌ها می‌گردند. از کاوش‌گران به عنوان روشن‌فکران یاد می‌شود. کاوش‌گران نسبت به دیگران خود را درونگرا و اندیشمند توصیف می‌کنند .گشودگی مخصوصا با جنبه‌های مختلف هوش مانند تفکر واگرا، که عاملی در خلاقیت می‌باشد ارتباط دارد . به همین دلیل اینگونه افراد به سمت جرایم سایبری که نیاز به تبحر و خلاقیت بیشتری در مقایسه با جرایم دیگر دارند گرایش پیدا می کنند. گر چه گشودگی به تجربه دلیلی برای تمایل به جرم نیست اما چنانچه فردی به دلایل متعدد روانشناختی یا جامعه شناختی دارای تمایلات مجرمانه باشد در صورتی که دارای ویژگی گشودگی به تجربه بیشتری باشد، ممکن است اقدام به جرایم سایبری نماید تا جرایم دیگر . همچنین بین شاخص توافق در مجرمین جرایم سایبری و جمعیت عادی تفاوت معناداری وجود ندارد. این نتایج با یافته‌های پژوهش ساروها [۱۶] که در آن مجرمین جرایم سایبری با جمعیت عادی تفاوت معنی‌داری نداشتند همسو می‌باشد. با توجه به اینکه افراد با نمره بالا در شاخص توافق اساساً نوع دوست و دارای احساس همدردی با دیگران و مشتاق کمک به آنان هستند احتمال اینکه اقدام به جرم نمایند بسیار کم و دور از انتظار است. اما در سمت دیگر ویژگی توافق، شخص ناموافق یا مخالف خود محور و مضنون به قصد و نیت دیگران بوده و نسبت به دیگران بیشتر اهل رقابت است تا همکاری. همچنین بین شاخص وجدانی بودن در مجرمین و جمعیت عادی تفاوت معنی‌داری وجود دارد و میانگین نمرات جمعیت عادی بیشتر است . این نتایج با یافته‌های پژوهش ساروها [۱۶] که حاکی از این موضوع است که مجرمین جرایم سایبری از میانگین پائین‌تری برخوردار هستند همسو است. شخص با وجدانی بودن بالا، یک شخص متمرکز با روش‌های هدفمندانه، اهداف کمی را دنبال می‌کند. فردی که در عامل وجدان‌گرایی نمره پایینی داشته باشد با روش یکنواخت و پراکنده‌ای، اهداف زیادی را دنبال می‌کند. افراد انعطاف‌پذیر نمره پایینی در عامل وجدانی بودن دارند، بیشتر حواس پرت بوده، تمرکز کمی بر روی تکانه‌های خود دارند. یک فکر گذرا، یک فعالیت متناوب، یا شخص دیگر می‌تواند به آسانی یک فرد انعطاف‌پذیر را از وظیفه یا کاری که در دست دارد منحرف سازد. تعدادی از نظریه‌های شخصیت مخصوصاً نظریه روان‌پویایی به کنترل تکانه‌ها توجه دارند. در طول دوره رشد اغلب افراد یاد می‌گیرند که چگونه با آرزوهای‌شان کنار بیایند. کنترل خود همچنین می‌تواند به مفهوم قدرت طرح‌ریزی خیلی فعال، سازماندهی و انجام وظایف محوله به نحوه مطلوب نیز باشد. تفاوت‌های فردی در این موارد مسئولیت‌گرایی است. فرد مسئولیت‌پذیر هدفمند با اراده و مصمم می‌باشد. افراد با نمرات پایین در وجدانی بودن یا اشخاص انعطاف‌پذیر، لزوما فاقد اصول اخلاقی نیستند، اما در بکارگیری اصول اخلاقی زیاد دقیق نبوده و در تلاششان برای رسیدن به اهدافشان خیلی جدی نیستند. مدارکی وجود دارد که این افراد خیلی لذت‌گرا بوده و علاقه زیادی به امور جنسی دارند [۱۴]. نتایج دیگر پژوهش نشان می‌دهد که بین شاخص هوش در مجرمین جرایم سایبری و جمعیت عادی تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. با توجه به اینکه پژوهش‌هایی در خصوص رابطه بین هوش و جرم در دسترس پژوهشگر قرار نگرفته، بنابراین مقایسه نتایج این پژوهش با

[Downloaded from jpmed.ir on 2026-10-06]
[DOR: 20.1001.1.22286241.1396.6.1.4.6]
[DOI: 10.30505/6.1.77]

Journal of Police Medicine
Spring 2017; Vol. 6, No. 1: 77-84

پژوهش‌های مشابه امکان پذیر نیست. اما این نتیجه نشان داد که بر خلاف بعضی از تصورات و اظهارنظرها که گفته می‌شد مجرمین جرایم سایبری دارای هوش بالایی هستند، اینگونه افراد از نظر ضریب هوشی تفاوتی با جمعیت عادی ندارند.

پیشنهادات

۱- با توجه به اینکه دیدگاه‌ها و نظریات مختلفی در ارتباط با علل و انگیزه‌های جرم وجود دارد، پیشنهاد می‌شود زمینه‌های دیگر علل جرایم (ازجمله علل زیستی و اجتماعی) نیز مورد تحقیق قرار گیرد .

۲- پیشنهاد می‌شود بررسی‌های مشابه روی گروه‌های دیگر مجرمین انجام شود، تا نقش ویژگی‌های شخصیت و هوش در سایر جرایم به تفکیک نوع جرم مشخص گردد.

۳- پیشنهاد می‌گردد با توجه به اینکه مجرمین جرایم سایبری افرادی بیشتر درونگرا و وابستگی زیادی به رایانه دارند والدین در این خصوص کنترل و نظارت داشته باشند و تلاش کنند تا این مهارت‌های ارتباطی را آموخته و بتوانند روابط بهتری با افراد اجتماع برقرار نمایند .

۴- با توجه به اینکه ویژگی‌های شخصیت گشودگی به تجربه بالا و وجدانی بودن پائین متغیرهای پیش‌بینی کننده‌ای هستند برای تمایل به سمت جرم و انحرافات اجتمایی، این موضوع مورد توجه والدین ، کارشناسان بهداشت روان، آموزش و پرورش و سایر دست اندرکاران قرار گیرد و در جهت پیشگیری از وقوع جرم تمهیدات و آموزش های لازم را به اینگونه افراد ارائه نمایند.

منابع

1. AleKajbaf, H. The modern criminal computer crimes, Tehran, Amir Kabir Publications, 2009. [Persian]
2. Steel C. Windows's crime, translated by: Nghdiani S, publications detective, 2013. [Persian]
3. Slevin J. Internet and Society. Translated by: Gilroy A, youngster AR. Tehran: Press librarian, 2012. [Persian]
4. Bastani B, computer crime in Iran, Tehran: Bahrami Press, 2015. [Persian]
5. HasanBeigai E. the rights and security in cyberspace, Tehran: Abrar Publications, 2013. [Persian]
6. Jalali Farahani A. Convention on Cybercrime and protocol extensions (along with its justification reports, legal assistance and the development of the judiciary) Tehran: Khorsandi publication, debuts, 2010. [Persian]
7. Ko CH, Yen JY, Chen CC, Chen SH, Wu K, Yen CF. Tridimensional personality of adolescents with internet addiction and substance use experience. The Canadian Journal of Psychiatry. 2006; 51(14):887-94.
8. Coly L. Gentre d, orientation de fresnes annex a rapport directure del du administration penitentiaire pour, 2005. [Ferench]
9. Jlaly Farahani A. Bagheri Asl R. social prevention of cyber crimes, violations, and research. The Parliament Magazine, 2007, 55(2): 121-156. [Persian]
10. Gluech k. criminal procodiero, Newyork sanfrancisco: west pubishing compane minneqplis/st.panl, 1997.
11. Bahramnezhad H. comparison of mental disorders in male prisoners of Qasr prison and comparing normal society, Journal of thought and behavior, 1996, 5 (1and 2). [Persian]
12. Ismaili I. the epidemiology of mental disorders among male clients of Tehran province prisons, Tehran University of Medical Sciences [MSc thesis], 2000. [Persian]
13. Basherhadi B. to determine the prevalence of personality disorders among women in Tehran and Karaj, MSc Thesis University of Social Welfare, 2004. [Persian]
14. Norik p. the psychology of crime. Cambridge: combridge university press, 1996.
15. Haghshenas H. A five-factor personality traits. Shiraz University of Medical Sciences, 2008. [Persian]
16. GarusiFarshi M. Normalization of New personality test NEO and analysis of its characteristics and factor structure among university students in Iran. [PhD thesis], Tarbiat Modarres University, 1998. [Persian]

[Downloaded from jpmed.ir on 2026-10-06]
[DOR: 20.1001.1.22286241.1396.6.1.4.6]
[DOI: 10.30505/6.1.77]

مجله طب انتظامی
بهار ۱۳۹۶- دوره ۶- شماره ۱- صفحات ۸۴-۷۷

[Downloaded from jpmed.ir on 2026-10-06]

[DOR: 20.1001.1.22286241.1396.6.1.4.6]
[DOI: 10.30505/6.1.77]